

Afweergedrag ringslang onderzocht

Een tijdje terug konden we in Schubben & Slijm lezen over het onderzoek van UvA-stagiaire Brittany Thompson (nr 24, blz 19: Vreemde Amerikaanse vogel gesignaleerd op IJmeerdijk). Brittany heeft de invloed van lichaamstemperatuur op het afweergedrag van de ringslang onderzocht. Hieronder een korte samenvatting van haar resultaten.

Vrouwen heter dan mannen

Het eerste opvallende resultaat was dat vrouwen heter zijn dan mannen. Ook bleek de temperatuur van vrouwen constanter dan die van mannen. Blijkbaar kiezen de vrouwen de warmste plekjes uit om te zonnen en/of verlengen zij hun zonnebad om optimale lichaamstemperatuur te bereiken.

Vluchtgedrag

Het gedrag van de slangen net voor de vangst werd vastgelegd, de meeste slangen bleven liggen of probeerden te vluchten, slechts twee individuen begonnen voor de vangst al te sissen. Uit de analyses kwam naar voren dat slangen met een lichaamstemperatuur van meer dan 20°C 4,64 x zo vaak vluchten dan slangen met een lichaamstemperatuur lager dan 20°C.

Cobragedrag & sissen

Het cobragedrag (afplatten lichaam en driehoekig maken van de kop) lijkt sexgerelateerd en werd alleen vastgesteld bij

Brittany gebruikte tijdens haar stage een zelfgemaakte 'reigerhandschoen' om het afweergedrag van ringslangen te kunnen onderzoeken. (Foto's: Ingo Janssen)

vrouwen. Sissen kwam vaker voor bij langere slangen maar juist minder vaak bij slangen die met behulp van de reigerhandschoen werden gevangen. Alle slangen die cobragedrag vertoonden bleken ook te sissen en schijnaanvallen te doen.

Schijnaanval & schijndood

Het blijken voornamelijk vrouwtjes te zijn die schijnaanvallen doen. Het bekende 'dood houden' van de ringslang (zie foto) blijkt niet in combinatie met cobragedrag voor te komen.

Ingo Janssen & Brittany Thompson

Nonnen en kikkers

In de infiltratieplassen van Dunea in Zuid-Holland zoeken veel overwinterende eenden voedsel. Bij diverse soorten duikeenden zoals kuif- en tafeleenden, maar ook wilde eenden en nonnetjes, is veelvuldig waargenomen dat kikkers op het menu staan. Vooral onvolwassen maar ook adulte kikkers worden gevangen. In de zanderige plasbodem blijken veel overwinterende bruine kikkers te zitten. Deze worden opgespoord door langdurige duiken onder water te maken. Bruine kikkers overwinteren massaal in deze plassen tot op een diepte van wel 4 meter.

De foto toont een vrouwtje van het nonnetje die een bruine kikker eet. Het nonnetje is de kleinste telg van de familie zaagbekken en broedt in het hoge noorden van Scandinavië en Rusland. In Nederland is het een schaarse trekvogel in de wintermaanden.

Noël Aarts

Dunea